Asuuko Vesijärvessä vedenväkeä?

Suomalaista vesimytologiaa

Mytologia eli **jumalaistarusto** on kansan tai heimon jumaltarujen kokoelma. Tarut ovat kehittyneet pitkän ajan kuluessa, ja sisältävät erityyppistä ja eri aikakausilta peräisin olevaa aineistoa.

Vedenväki on suomalaisessa mytologiassa veden alla asuvien olentojen joukko sekä tämän joukon taikavoima.

Lähteet: Koski, Mervi.
Suomalaisia haltijoita ja taruolentoja.
Karisto 2008.

Piirroskuvat: Sakari Tiikkaja.

Sakari Tiikkaja.

AHTI on veden väen johtaja ja vedenvaltias, joka päättää kalastajien kalaonnesta.
Hän on isokokoinen mies aseenaan atrain.

Kalaonnen takaamiseksi voi Ahtia lepytellä vuolemalla veteen hopeaa ja kiitollisuuden osoituksena on kohteliasta myös palauttaa osa kalansaaliista takaisin veteen.

Ahti ei pidä kiroilemisesta, viheltämisestä eikä riitelystä.

NÄKKI on joen, lähteen, sillan, lammikon tai kaivon ilkeä henki tai vartija, joka vaani usein pahaa aavistamattomien henkiä.

Näkin lempipuuhaa on uhria odotellessa istua kivellä harjaamassa hiuksia.

Uhrit, etenkin lapset, näkki houkuttelee luokseen laulamalla tai soittamalla viulua.

Sakari Tiikkaja.

VESIHIIDET ovat pieniä, läpeensä pahoja otuksia.

Ne houkuttelevat uhrejaan luokseen, mutta jos houkuttelu ei auta, vesihiisi saattaa kiskaista uhrinsa jalasta pinnan alle.

Jos kiroili tai pelästyi uidessaan saattoi vesihiisi tarrautua näkymättömänä ihmiseen roikkumaan ja aiheuttaa erilaisia iho- ja silmäsairauksia.

Sakari Tiikkaja.

Sakari Tiikkaja.

VELLAMO on veden emäntä, Ahdin puoliso. Kaunis ja lempeä nainen, jolla on kyky nostattaa aallokko järvelle ja loihtia suotuisa purjehdussää. Vellamo hoitaa veden alaisessa maailmassa lapsiaan ja lehmiään sekä myös sairaita rapuja ja kaloja.

Vellamo on Päijät-Hämeen tunnus

Päijät-Hämeen vaakunassa kuvataan uhkea kalanpyrstöinen nainen, Vellamo.

Vaakunan tunnukset viittaavat päijäthämäläiseen luontoon; maakuntaa halkovaan Päijänteeseen eli veteen ja toisaalta poimuileviin pitkiin harjuihin.

Vellamon kädessä oleva lintu, käki, viittaa seudun karjalaisväestöön. Vellamo on ainoa Suomen maakuntien naispuolinen vaakunahahmo.

Sakari Tiikkaja.

VETEHINEN
on hurjannäköinen vedenelävä, joka ui taitavasti kuin norppa.

Se saattaa tarjota ihmiselle kaloja, mutta voi tempaista veden alle ihmisiä tai jopa hevosia.

Vetehinen osaa nähdä tulevaisuuteen.

IKU-TURSON alkuperäitä ei ole varmaa tietoa. Se ehkä on iljettävä merihirviö.

On hyvin paljon mahdollista, että kyseessä on muinainen ihmissankari ja suomalainen sodanjumala Tursas, joka ampuu viholliseen tautinuolia.

Karjalassa uskotaan, että Tursas asuu Äyräpään vuorella ja kummittelee lyömällä rumpua ennen sodan syttymistä.

Sakari Tiikkaja.